

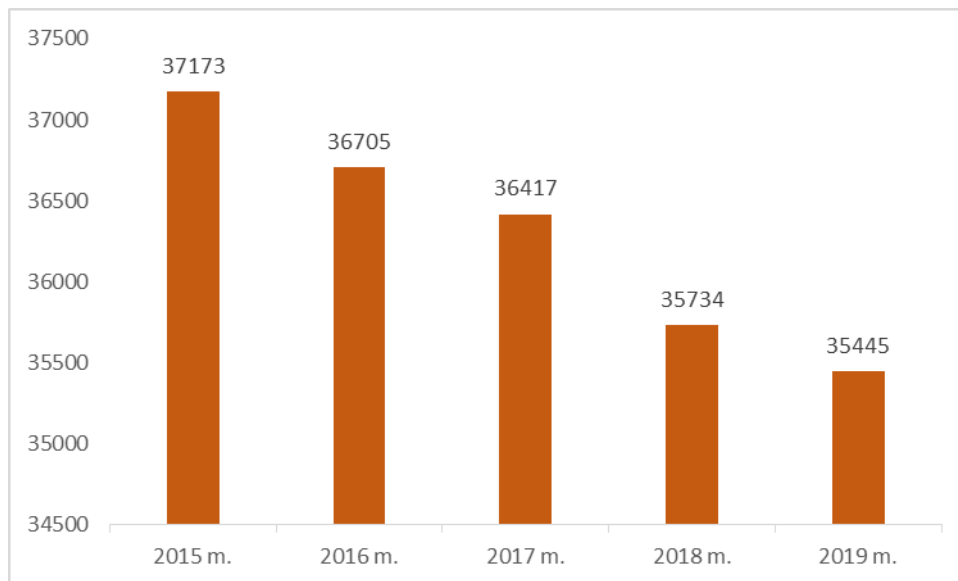
DEMOGRAFINĖ IR SOCIALINĖ SITUACIJA PANEVĖŽIO RAJONO

SAVIVALDYBĖJE 2019 M.

GYVENTOJŲ SKAIČIUS

Remiantis 2019 m. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2019 m. nuolatinis gyventojų skaičius Lietuvoje buvo 2 794184 gyventojų.

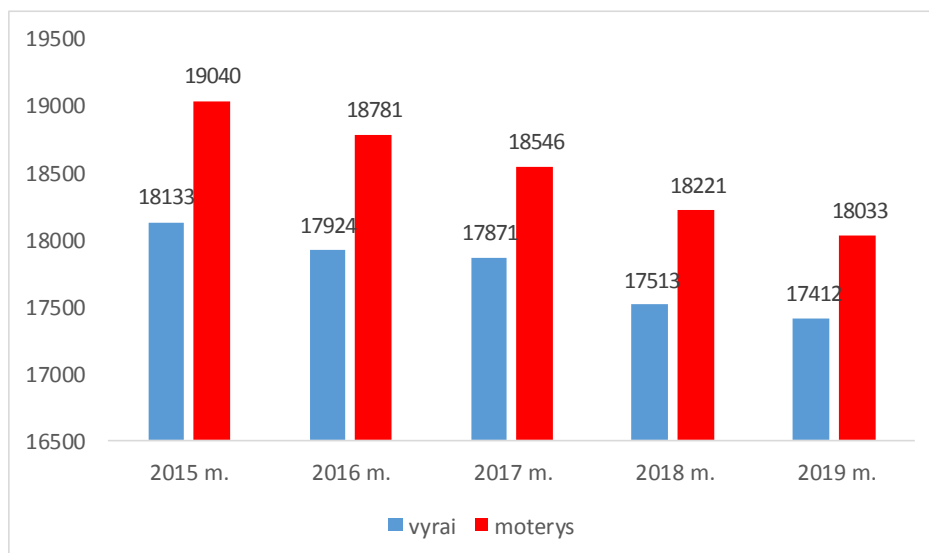
Remiantis paskutiniais Lietuvos statistikos departamento pateiktais duomenimis, gyventojų skaičius mūsų šalyje sistemingai mažėja. Panevėžio rajono savivaldybėje gyventojų skaičius taip pat mažėja (1 pav.). 2019 m. Panevėžio rajone nuolatinis gyventojų skaičius buvo - 35445, t.y 289 gyventojais mažiau nei 2018 m. 2019 metais Panevėžio rajono savivaldybėje miesto nuolatinis gyventojų skaičius buvo 1391, kaimo - 34054.

1 pav. Nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje Panevėžio r. savivaldybėje 2015–2019 m. (absol. skaičiais)

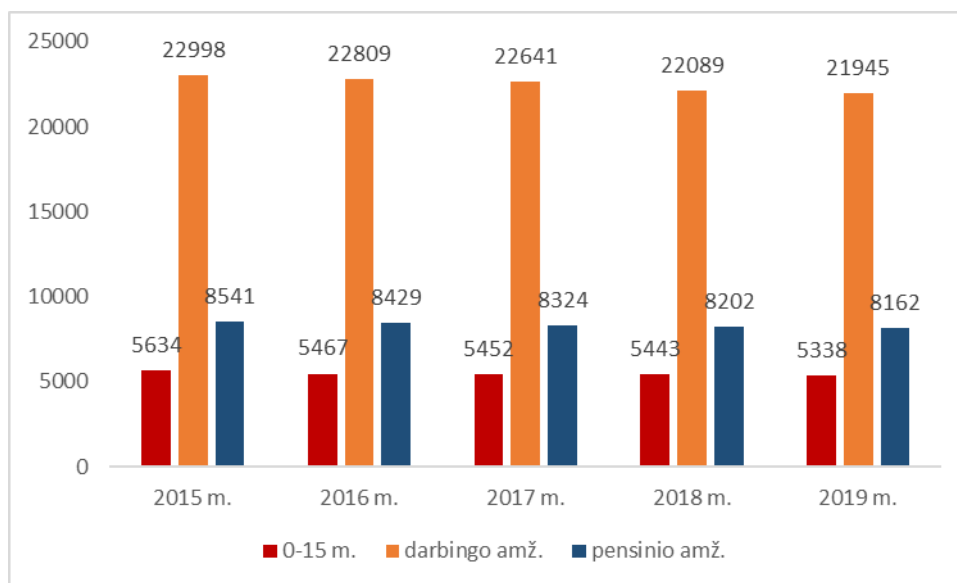
(Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas)

Vertinant vyrų ir moterų demografinę situaciją tiek Panevėžio rajono savivaldybėje, tiek kituose didžiuosiuose miestuose ir visoje Lietuvoje, moterų yra daugiau nei vyrų. 2019 metų pradžioje Panevėžio rajono savivaldybėje užregistruoti 17412 vyrų ir 18033 moterų.

2 pav. Gyventojų skaičius pagal lytį Panevėžio r. savivaldybėje 2015-2019 m. (absol. skaičiais)
(Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas)

Kasmet mažėja gyventojų procentinė dalis. Nuo 2015 iki 2019 metų Panevėžio rajono savivaldybėje gyventojų nuo 0 – 15 m. amžiaus sumažėjo – 296, darbingo amžiaus – 1053, ir pensinio – 379 gyventojais.

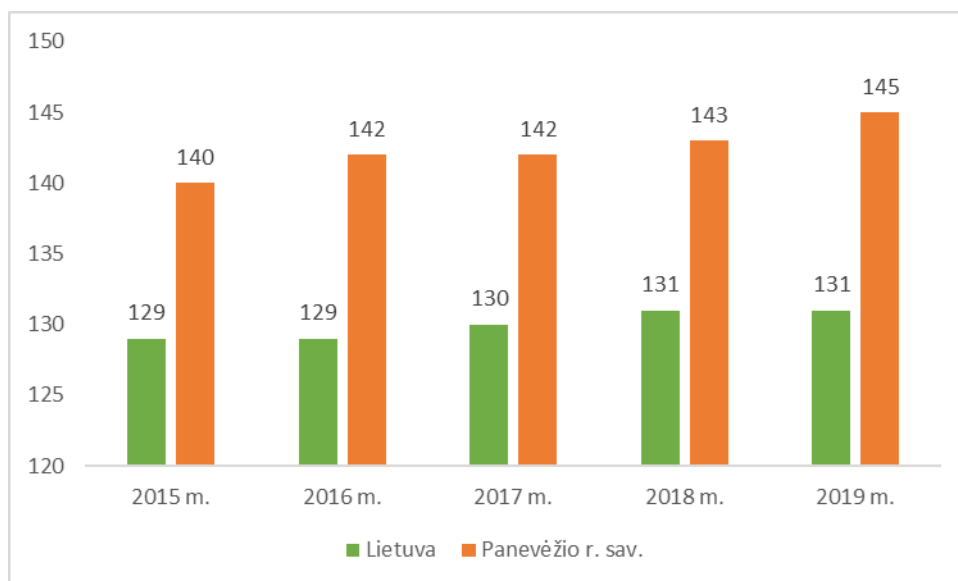

3 pav. Gyventojų skaičius metų pradžioje Panevėžio r. savivaldybėje 2015-2019 m. (absol. skaičiais)
(Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas)

Gyventojų senėjimas yra neišvengimas visuomenės demografinės raidos etapas, susijęs su perėjimu iš tradicinės visuomenės į šiuolaikinę. Keičiantis gyventojų reprodukcijos tipui, mažėjant gimstamumui ir mirtingumui, kinta ir gyventojų amžiaus struktūra, gausėja pagyvenusių žmonių.

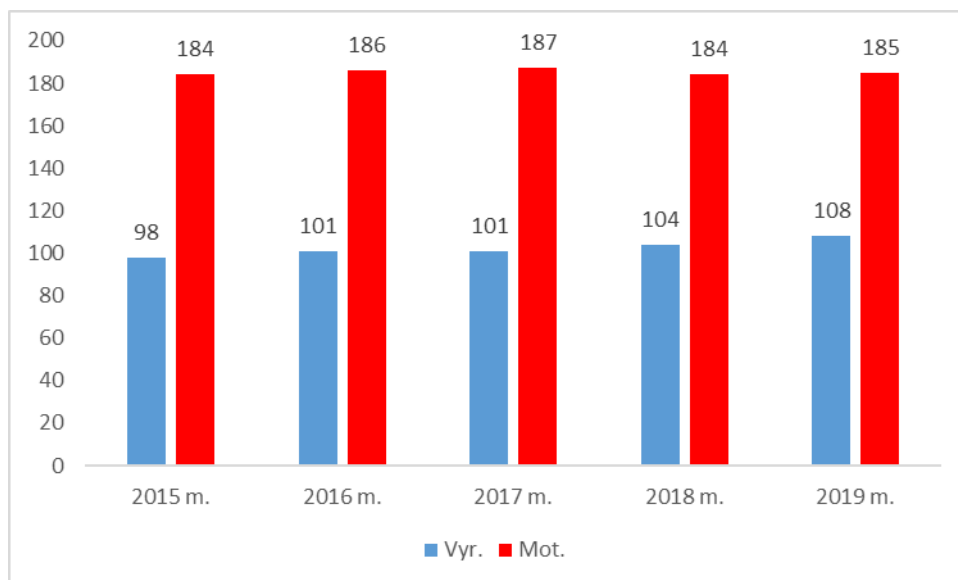
Gyventojų senėjimas gali būti apibūdinamas kaip teigiamas reiškinys, jeigu svarbiausi aspektai būtų susiję su biologiniais procesais, medicina, mokslo ir švietimo, kultūros pasiekimais. Senėjanti visuomenė taip pat gali būti suprantama kaip geresnių gyvenimo sąlygų ir visapusiško žmogaus tobulėjimo padarinys. Tačiau žvelgiant iš socialinių ir ekonominių perspektyvų, kai gyventojų senėjimas suprantamas kaip demografinių veiksnių pokyčiai neigiama linkme – tai traktuojama kaip viena didžiausių problemų išsivysčiusiose šalyse. Kad ši problema egzistuoja, rodo šalių kuriamos gyventojų senėjimo pasekmių įveikimo strategijos.

Demografinės senatvės koeficientas – pagyvenusių (60 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičius, tenkantis šimtui vaikų iki 15 metų amžiaus. Šis rodiklis kaip matome kasmet visoje šalyje didėja. Panevėžio rajono savivaldybėje 2019 metais demografinės senatvės koeficientas padidėjo iki 145 ir lenkė Lietuvos vidurkį (131).

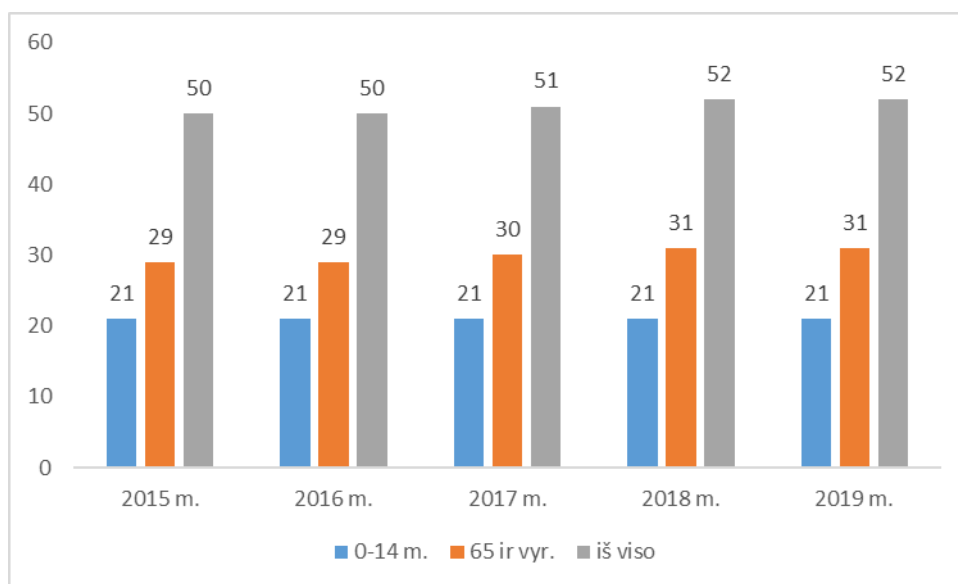
4 pav. Demografinės senatvės koeficientas metų pradžioje Panevėžio rajone ir Lietuvoje 2015-2018 m. (Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas)

Demografinės senatvės koeficientas pagal lytį parodo, kad moterų šis rodiklis yra žymiai didesnis nei vyrų. Ir kasmet vis didėja.

5 pav. Demografinės senatvės koeficientas pagal lytį metų pradžioje Panevėžio r. savivaldybėje 2015-2019 m. (Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas)

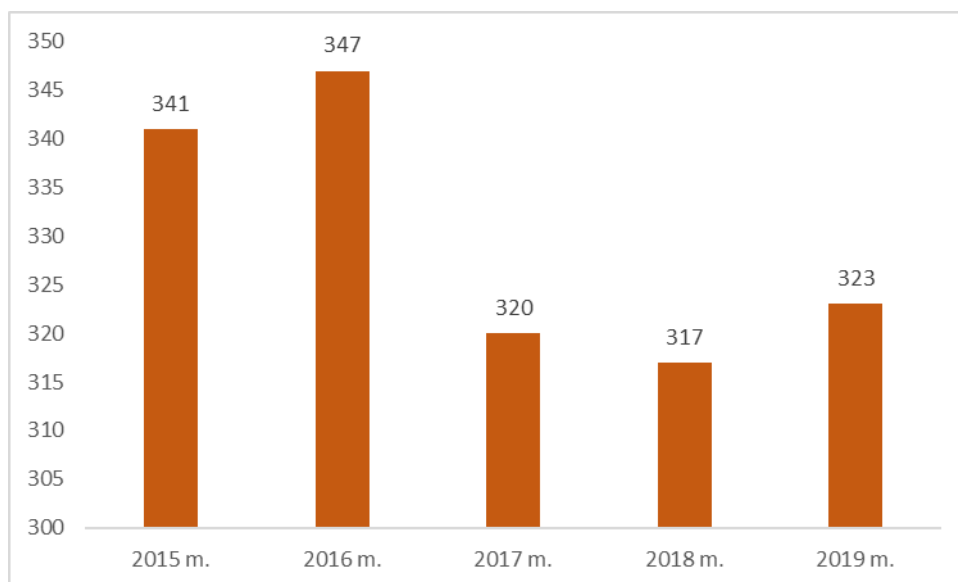
Išlaikomo amžiaus žmonių koeficientai – pagyvenusių žmonių naštos koeficientas (60 metų ir vyresnio amžiaus žmonių skaičius, tenkantis šimtui 15–59 metų amžiaus gyventojų) ir vaikų naštos koeficientas (vaikų iki 15 metų amžiaus skaičius, tenkantis šimtui 15–59 metų amžiaus gyventojų). Abu jie sudaro **bendrąjį naštos koeficientą**.

6 pav. Išlaikomo amžiaus žmonių koeficientai Panevėžio r. savivaldybėje 2015-2019 m.
(Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas)

GIMSTAMUMAS

Dar vienas svarbus rodiklis, atspindintis demografinę situaciją yra gimstamumas. 2019 metais Panevėžio rajono savivaldybėje gimė 323 naujagimiai. Lyginant su 2018 metais – 6 naujagimiais daugiau. Panevėžio rajone per pastaruosius ketverius metus (2015-2019 m.) didžiausias gimstamumas buvo užregistruotas 2016 metais – 347 naujagimiai.

7 pav. Gimusieji Panevėžio r. savivaldybėje 2015-2019 m. (absol. skaičiais)
(Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas)

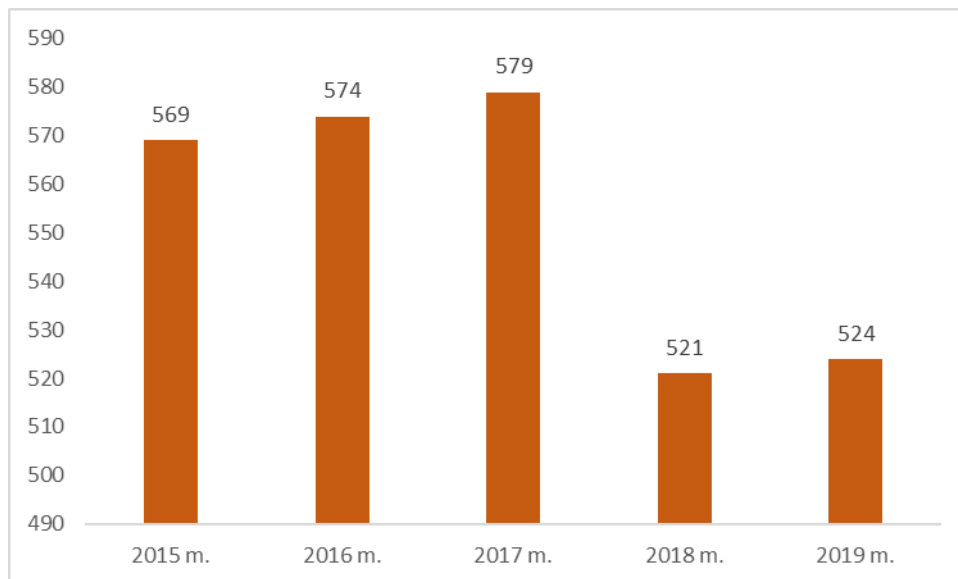
Gimstamumas pagal motinos amžių gana proporcingas kaip ir visoje šalyje. Daugiausia gimdė 25–29 m. moterys (38 proc. visų gimdymų). Lyginant su 2018 metais, padaugėjo gimdančių nuo 30-34 metų ir 15-19 metų amžiaus moterų.

Panevėžio rajono savivaldybė	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.
<i>Iš viso pagal amžių</i>	341	347	320	317	323
<i>Iki 15 m.</i>	0	0	0	0	0
<i>15–19 m.</i>	16	26	13	14	18
<i>20–24 m.</i>	69	80	60	67	49
<i>25–29 m.</i>	147	121	120	113	123
<i>30–34 m.</i>	57	84	89	72	88
<i>35–39 m.</i>	44	28	30	38	35
<i>40–44 m.</i>	8	8	8	12	7
<i>45–49 m.</i>	0	0	0	1	3
<i>50 m. ir vyresni</i>	0	0	0	0	0
<i>Nenurodyta</i>	0	0	0	0	0

2 lentelė. Gimusieji pagal motinos amžių ir metus Panevėžio r. savivaldybėje 2015–2019 m. (absol. skaičiais)
(Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas)

MIRTINGUMAS

2019 metais Panevėžio rajone mirė 524 gyventojų, t.y. 3 gyventojais daugiau nei 2018 metais.

8 pav. Mirusieji Panevėžio r. savivaldybėje 2015-2019 m. (absol. skaičiais)
(Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas)

MIRTINGUMAS PAGAL PRIEŽASTYS

Panevėžio rajono gyventojų mirties priežasčių struktūra nepakito. Pagrindinės mirties priežastys – *kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai ir išorinės mirties priežastys*.

Viso 2019 metais Panevėžio rajone mirė 524 gyventojai.

Panevėžio rajone 2019 metais *nuo kraujotakos sistemos ligų* mirė 265 asmenys, tai 53 gyventojais mažiau nei 2018 metais, ir sudaro daugiau nei pusę mirusiųjų. Moterys nuo kraujotakos sistemos ligų miršta dažniau nei vyrai. 2019 metais Panevėžio rajone nuo kraujotakos sistemos ligų mirė 165 moterys, t.y. 30 moterų mažiau nei 2018 metais. Vyrų mirtingumas 2019 metais buvo –

100 susirgimo atveju.

Antroje mirties priežasčių struktūros vietoje – *piktybiniai navikai*. 2019 metais nuo šių ligų mirė 131 rajono gyventojai, tai 43 asmenimis daugiau nei 2018 metais ir sudarė 25 proc. visų mirusiųjų. 2019 metais vyrų (81) mirtingumas nuo piktybinių navikų buvo didesnis nei moterų (50).

Nuo išorinių priežasčių 2019 metais mirė 32 gyventojai, t. y. 6 proc. visų mirusiųjų. Nuo 2018 metų šis mirtingumo rodiklis sumažėjo 2 asmenimis. Vyrų (25) mirtingumas nuo išorinių priežasčių yra žymiai didesnis nei moterų (7).

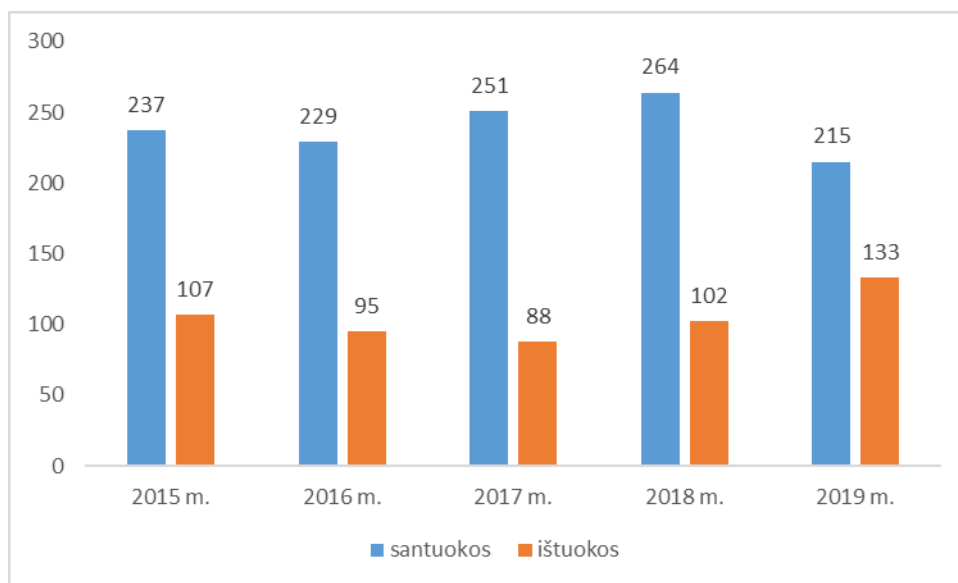
KŪDIKIŲ MIRTINGUMAS

2019 metais Panevėžio rajono savivaldybėje mirė 1 kūdikis. Lyginant su 2018 metais tai 1 kūdikiu mažiau.

SANTUOKOS IR IŠTUOKOS

Per paskutinius penkerius metus (2015 – 2019 m.) Panevėžio rajono savivaldybėje 2019 metais sumažėjo santuokų skaičius iki 215, t.y 49 santuokomis mažiau nei 2018 metais. Daugiausiai Panevėžio rajone santuokų buvo užregistruota 2018 metais – 264.

Ištuokų skaičius Panevėžio rajono savivaldybėje lyginant su 2018 metais padaugėjo 31 atvejais. Lyginant penkerių metų laikotarpį (2015-2019 m.) matome, kad didžiausias ištukų skaičius rajone buvo užregistruotas 2019 metais – 133 ištukos.

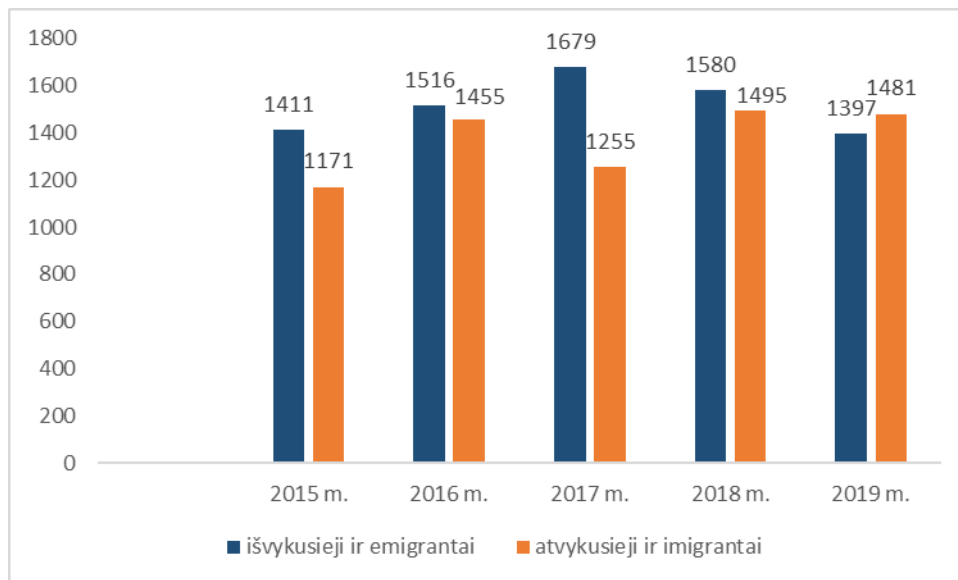

9 pav. Santuokų ir ištukų skaičius Panevėžio r. savivaldybėje 2015-2019 m. (absol. skaičiais)
(Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas)

GYVENTOJŲ MIGRACIJA

Viena iš pagrindinių Panevėžio rajono savivaldybėje gyventojų skaičiaus mažėjimo priežasčių yra neigiamas migracijos saldo. *Migracijos saldo*–tai atvykusių ir išvykusių iš tam tikros teritorijos žmonių skaičiaus skirtumas.

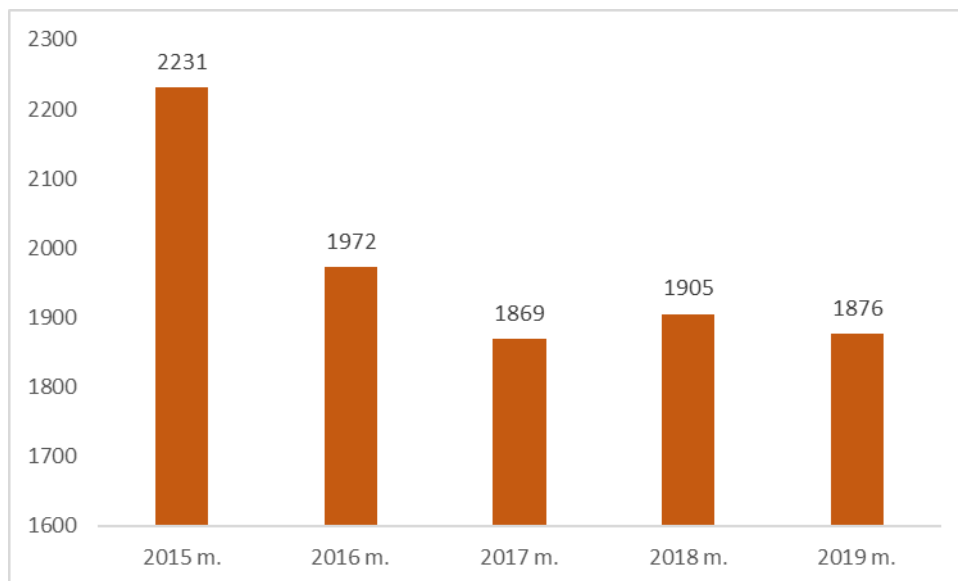
2019 metais iš Panevėžio rajono emigravo 1397 gyventojų, lyginant su 2018 metais–183 gyventojais mažiau. 2019 metais į Panevėžio rajoną atvyko 1481 gyventojų.

10 pav. Emigrantų ir imigrantų skaičius Panevėžio r. savivaldybėje 2015-2019 m. (absol. skaičiais)
(Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas)

REGISTRUOTI BEDARBAI

Analizuojant penkerių (2015-2019 m.) metų nedarbą, matyti, kad nedarbo lygis Panevėžio rajono savivaldybėje kasmet mažėja. Didžiausias nedarbas buvo užregistruotas 2015 metais – 2231.

11 pav. Panevėžio rajono savivaldybės registruoti bedarbiai (absol. skaičiais) 2015–2019 m.
(Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas)

